

Bioturvallisuuskoulutus osa 3

Bioturvallisuussuunnitelma

Satu Viljamaa-Dirks

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTO
SUOMEN TOIMINTAOHJELMA
2014-2020

Kalaterveyspäivä 26.3.2019 Satu V-D

Riskien hallinta

- Mietitään hallintatoimenpiteet riskeille, jotka määriteltä riskinarvioinnissa
- Määritellään mahdolliset tautien siirtymistavat ja niille mahdolliset hallintatoimet
- Käyttökelpoiset hallintatoimet riippuvat laitoksen tyypistä, todetuista riskeistä ja niihin kohdistuvien hallintatoimien tehokkuudesta ja kustannuksista
- Riskien hallitsemiseksi tarvitaan bioturvallisuussuunnitelma (omavalvontasuunnitelma)

- 1. KYSYMYS: Mihin bioturvallisuussuunnitelman tekemisellä pääasiassa pyritään?
 - A. täyttämään viranomaisvaatimus
 - B. estämään epätoivotut vierailukäynnit
 - C. turvaamaan kalankasvatuksen taloudellinen tulos
 - D. täyttämään kalanostajien toivomus

Bioturvallisuussuunnitelma

- Pyritään estämään taudinaiheuttajien tulo laitokselle, leviäminen laitoksen sisällä ja leviäminen laitoksen kautta eteenpäin
- Laitoskohtainen
- Suhteutetaan riskeihin ja riskinhallintaan

2. KYSYMYS: Mitä seuraavista EI tarvitse huomioida bioturvallisuussuunnitelmassa

- **A. kalojen siirrot laitokselle**
- **B. kalojen siirrot laitoksen sisällä**
- **C. kalojen siirrot laitokselta**
- **D. kalojen markkinoinnissa saatava lisäarvo**

Bioturvallisuussuunnitelma sisältää:

- Kalankasvatustoimintaa koskevan lainsäädännön ja määräykset
- Laitoksen tiedot sisältäen pohjapiirrokset, veden kulun, kalojen siirtämisreitit, ihmisten ja tavaroiden reitit
- Mahdolliset taudinaiheuttajien kulkeutumisreitit
- Toimintakäsikirjan (työohjeet)
- Riskianalyysin
- Riskinhallintatoimenpiteet
- Valmiussuunnitelman, jos joku riski toteutuu
- Viestintäsuunnitelman
- Bioturvallisuussuunnitelman seurantasuunnitelman

Dokumentoitavia asioita

- Riskinhallinnan toimenpiteiden dokumentointi riskinarvioinnin määrämällä tarkkuudella
- Kalojen siirrot, alkuperä, terveystodistukset
- Kalatiheydet, ruokinta, kasvu
- Vesiparametrit
- Hoitotoimenpiteet
- Kuolleisuus, sairastavuus, tutkimustulokset
- Henkilöstön koulutukset
-

Kalaterveyden seuraaminen

- Kalaston tarkkailu oireiden varalta, poikkeavuuksien kirjaaminen
- Kuolleisuuden allaskohtainen seuranta ja hälytysrajat
- Kalojen kasvun seuranta
- Kirjattujen tietojen analysointi
- Kalatautitutkimukset

3. KYSYMYS: Kalojen terveyttä seurataan parhaiten

- **A. punnitsemalla kuolleiden kalojen keräyssaavi päivittäin**
- **B. tarkalla allaskohtaisella kuolleisuuskirjanpidolla**
- **C. joka-aamuisella yleiskatsauksella kuolleiden kalojen määrään**
- **D. lähettämällä säännöllisesti näytteitä tutkittavaksi**

Toimintakäsikirja

- Sisältää kuvauksen bioturvallisuuteen liittyvistä rutiinitoiminnoista laitoksella
- Jokainen toiminto sisältää kuvauksen sen tarkoituksesta, henkilöstöstä, kaikista toimenpiteistä ja niiden kirjaamisesta ja toimintaohjeen ylläpidosta

4. KYSYMYS: Bioturvallisuussuunnitelman osana on henkilökunnalle tarkoitettu toimintakäsikirja. Toimintakäsikirja sisältää

- **A. henkilöstöä koskevat työsuhde-edut**
- **B. lomasuunnitelmat**
- **C. henkilöstön velvollisuudet poikkeamien kirjaamisesta**
- **D. kuvauksen henkilöstön aikaisemmasta koulutuksesta**

Bioturvallisuusohjeen ylläpito

- Systemaattinen seuranta ohjeiden toteutumisesta
- Systemaattinen seuranta ohjeiden muutostarpeista
- Tarkistettava jos muutoksia toiminnassa
- Tarkistettava, jos uusia tautiriskejä
- Tarkistettava, jos joku tunnistettu riski on toteutunut
- Terveyslupaan liittyen tarkistetaan myös valvovan eläinlääkärin toimesta = ulkopuolinen auditointi

5. KYSYMYS: Bioturvallisuussuunnitelman päivittäminen EI ole tarpeen jos

- **A. uusi kalatauti todetaan vesistöissä, mutta ei laitoksella**
- **B. kalankasvatuksessa siirrytään uuteen lajiin tai kantaan**
- **C. todetaan jonkun kalaterveyteen kohdistuvan riskin toteutuneen**
- **D. säännönmukaisessa tarkastuksessa ei todeta muutoksia**

Kiitos aktiivisesta osallistumisesta!